

Мамедова О.Ю.

студент,

*Науковий керівник: **Богацька Н.М.***

кандидат економічних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність виробництва – це узагальнене і повне відображення кінцевих результатів використання засобів, предметів праці і робочої сили на підприємстві за певний проміжок часу. Загальну економічну ефективність виробництва ще називають загальною продуктивністю виробничої системи [1, с. 121]. Головною ознакою ефективності (продуктивності) може бути необхідність досягнення мети виробничо-господарської діяльності підприємства з найменшими витратами суспільної праці або часу [3, с. 318].

Яке підприємство можна назвати ефективним:

- фінансовий результат діяльності повинен бути вище рівня, досягнутого конкурентами.
- прогнозує зріст фінансового результату в найближчій перспективі повинен бути вище рівня, досягнутого конкурентами на теперішній момент.
- підприємство виділяє достатні ресурси на підтримку й розвиток своєї діяльності, правильно їх використовує.

Ефективність виробництва відноситься до числа ключових категорій ринкової економіки, яка безпосередньо пов'язана з досягненням кінцевої цілі розвитку суспільного виробництва в цілому і кожного підприємства окремо. У загальному вигляді економічна ефективність виробництва представляє собою кількісне співвідношення двох величин – результатів господарської діяльності та виробничих витрат [2, с. 296]. Сутність підвищення економічної ефективності виробництва складається в збільшенні економічних результатів на кожен одиницю витрат в процесі використання наявних ресурсів. Дані результати керівник підприємства може побачити та проаналізувати згідно системі економічних показників ефективності діяльності підприємства, які представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Система показників економічної ефективності підприємства

Група показників ефективності	Показники
Узагальнюючі показники	<ul style="list-style-type: none"> - рівень задоволення потреб ринку - виробництво продукції на одиницю витрат ресурсів - прибуток на одиницю загальних витрат рентабельність виробництва - витрати на одиницю товарної продукції - частка приросту продукції за рахунок інтенсифікації виробництва

Ефективності використання праці (персоналу)	<ul style="list-style-type: none"> - темпи зростання продуктивності праці - частка приросту продукції за рахунок зростання продуктивності праці - коефіцієнт використання корисного фонду робочого часу - зниження трудомісткості одиниці продукції
Ефективності використання виробничих фондів	<ul style="list-style-type: none"> - загальна фондвіддача - фондвіддача активної частини основних фондів - рентабельність основних фондів - фондомісткість одиниці продукції - матеріаломісткість одиниці продукції - коефіцієнт використання найважливіших видів сировини й матеріалів
Ефективності використання фінансових коштів	<ul style="list-style-type: none"> - оборотність обігових коштів - рентабельність обігових коштів - відносне вивільнення обігових коштів - питомі капітальні вкладення (на одиницю приросту потужності або продукції) - рентабельність інвестицій - строк окупності вкладених інвестицій

Джерело: розроблено автором

Аналізуючи дані показники, ми маємо змогу охарактеризувати економічну ефективність діяльності підприємства. Коли даний аналіз буде проведений, керівництву підприємства буде зрозуміло яким чином та за допомогою яких механізмів можна підвищити ефективність діяльності підприємства.

Підвищення показників ефективності діяльності підприємств в значній мірі також залежить від оптимального вибору сировини і матеріалів для виробництва власної продукції. Але, не варто забувати і про людський фактор, який є головним ресурсом з точки зору підвищення ефективності діяльності підприємства.

Зазвичай також застосовують два підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства – грошовий і ресурсний. За грошового підходу результати і витрати визначаються в надходженнях (приплив) і витратах (відплив) грошових коштів. За ресурсного підходу результати характеризуються обсягом виготовленої продукції, а витрати – обсягом витрачених ресурсів різного виду. Незважаючи на те, що витрати і результати вимірюються у грошовому вираженні, вони вважаються отриманими, коли продукція виготовлена, а витрати – здійсненими в момент споживання відповідного ресурсу. Відірваність у часі між виробництвом і оплатою продукції, споживанням і оплатою, наприклад, сировини, при цьому часто не беруть до уваги. Основна відмінність між грошовим і ресурсним підходом полягає в різних підходах до витрат і результатів та моменту часу, до якого їх зараховують. За умов ресурсного підходу витрати будь-якого ресурсу враховуються в момент їх здійснення, а результати, наприклад, виготовлена продукція, – в момент виробництва. За грошового підходу витрати будь-якого ресурсу враховуються в момент оплати. Сам по собі факт випуску готової продукції приносить підприємцю лише моральне задоволення. На фінансовий

стан підприємства це вплине тоді, коли на його рахунок надійдуть гроші за відвантаженою продукцією. Тому грошовий підхід потребує посиленої уваги до питань збуту продукції. Водночас за цього підходу важливо врахувати різницю в часі між отриманням ресурсу та його оплатою [4, с. 521].

Таким чином, в ринкових умовах запорукою виживання та основної стабільності положення господарюючого суб'єкта є його фінансова стійкість. Досягнення фінансової стійкості можливо на основі підвищення ефективності діяльності підприємства. Це підвищення досягається в результаті ефективного використання усіх видів ресурсів і зниження витрат.

Важлива роль, в реалізації цього завдання на рівні підприємства відводиться фінансовому аналізу, що дозволяє розробити тип стратегії господарюючого суб'єкта щодо довгострокових активів, стратегію і тактику розвитку господарюючого суб'єкта, виявити резерви підвищення ефективності виробництва, оцінити результати діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. / І.М. Бойчик. – [вид. 2-ге, доп. і перероб.]. – К.: Атіка, 2007. – 528 с.
2. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – [2-ге вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
3. Економіка підприємства: підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – [вид. 2-ге, перероб. та доп.]. – К.: КНЕУ, 2011. – 528 с.
4. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / І.В. Ковальчук. – К.: Знання, 2008. – 697 с.

Маценко А.А.

студент,

*Науковий керівник: **Богацька Н.М.***

кандидат економічних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Створення в країні перспективних та тривалих умов для стійкого економічного зростання, динамічний розвиток суб'єктів господарювання, можливо забезпечити лише шляхом сформованої системи управління їх потенціалом. Процеси глобалізації та входження України у світовий економічний простір зумовлюють необхідність нарощування й ефективного використання економічного потенціалу промислових підприємств, розширення можливостей його реалізації в процесі поглиблення інтеграції національної економіки у світові утворення. Особливий акцент при цьому слід робити на інноваційній та інтелектуальній складовій потенціалу.

Дослідженню потенціалу підприємства присвячені праці багатьох науковців. В останній період вчені концентрують увагу на дослідженні потенціалу підприємства як інтегратора потенційних можливостей суб'єктів